

ಸಂಗೀತದ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಭೀಮರಾಯ

ಶಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

Received: 03-07-2023 ; Accepted: 01-08-2023 ; Published: 09-05-2024

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11162478>

ABSTRACT:

ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಗೀತದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ ಹೇಗಾಯಿತು, ಯಾರಿಂದಾಯಿತು ಎಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಗೀತದ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀ ಟಿ.ವಿ.ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಇವರು ತಮ್ಮ 'ಸ್ಪಡೀಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ "ಆದಿಮಾನವರ ಮನೋಭಾವಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ, ಸುಖಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ದುಃಖ ಪೂರ್ಣ ಅನುಭವದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದಿಮಾನವನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾದಾಗ ಉಚ್ಚಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದನು. ದುಃಖವಾದಾಗ ಅವನ 'ಆಕ್ರೋಶದ' ಧ್ವನಿ ನೀಚವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಶು-ಪಕ್ಷಿಗಳ ರೋಧನೆ, ದುಂಬಿಯ ಝಂಕಾರ, ಧನುಸ್ಸಿನ ಠೇಂಕಾರ, ಬಿದಿರು ವನದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯ ಚಲನದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಧ್ವನಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಗೀತ ಮೂಲವಡಗಿದೆ" (ನಾಗ ಪುಷ್ಪಲತಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ, ಪು. 31) ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನವಾದದ್ದು ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹೇಗೆ, ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟ. ಈ ಜಗತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಾಗಲೇ, ಸಂಗೀತದ ಉಗಮವಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. "Music is born of nature and has been essentially an integral part of life from the very beginning of the creation and developed with the growth of civilization" (ನಾಗ ಪುಷ್ಪಲತಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ) ಮಾನವನಿಗೂ ಮೊದಲು ಸಂಗೀತವಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೂ, ಕಲೆಗೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸ್ವರೂಪಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲೆಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾದ ಹರಿಯುವ ನೀರು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೂಗು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮಾನವ ಹಾಡಲು ಕಲಿತನು. ಪ್ರಪಂಚದ ಬಾರಿಗೆ ಬರಿಯ ಧ್ವನಿಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ನಂತರ ನಾದದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

KEYWORDS:

ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ, ಸಂಗೀತದ ಇತಿಹಾಸ, ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ಮ್ಯೂಸಿಕ್.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಇತಿಹಾಸ:

ಸಂಗೀತದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ ಹೇಗಾಯಿತು, ಯಾರಿಂದಾಯಿತು ಎಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಗೀತದ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ.ವಿ.ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಇವರು ತಮ್ಮ 'ಸ್ವಡೀಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆದಿಮಾನವರ ಮನೋಭಾವಗಳು ನೈಸರ್ಗಿಕ, ಸುಖಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ದುಃಖ ಪೂರ್ಣ ಅನುಭವದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದಿಮಾನವನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾದಾಗ ಉಚ್ಚಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದನು. ದುಃಖವಾದಾಗ ಅವನ 'ಆಕ್ರೋಶದ' ಧ್ವನಿ ನೀಚವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಶು-ಪಕ್ಷಿಗಳ ರೋಧನೆ, ದುಂಬಿಯ ಝೇಂಕಾರ, ಧನುಸ್ಸಿನ ಠೇಂಕಾರ, ಬಿದಿರು ವನದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯ ಚಲನದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಧ್ವನಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಗೀತ ಮೂಲವಡಗಿದೆ (ನಾಗಪುಷ್ಪಲತಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ, ಪು. 31) ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನವಾದದ್ದು ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹೇಗೆ, ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟ ಈ ಜಗತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಾಗಲೇ, ಸಂಗೀತದ ಉಗಮವಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು.

“Music is born of nature and has been essentially an integral part of life from the very beginning of the creation and developed with the growth of civilization” (ನಾಗಪುಷ್ಪಲತಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ)

ಮಾನವನಿಗೂ ಮೊದಲು ಸಂಗೀತವಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೂ, ಕಲೆಗೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸ್ವರೂಪಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲೆಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾದ ಹರಿಯುವ ನೀರು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೂಗು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮಾನವ ಹಾಡಲು ಕಲಿತನು. ಪ್ರಪಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಬರಿಯ ಧ್ವನಿಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ನಂತರ ನಾದದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ ಮಾನವ ಧ್ವನಿ, ಭಾಷೆ, ಶಬ್ದಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹಾಡಲು

ಕಲಿತದ್ದು, ಮುಂದೆ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಸಂಗೀತವು ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. “ಆದಿಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಂಗೀತವು ಹಾಡು ಮತ್ತು ವಾದ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದಿ ಮಾನವರ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಲಾಯುಧಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಮಸಾರಂಗದ ಕೊಂಬಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಾದ್ಯವು ದೊರೆತಿದೆ. ಇದು ಕೊಳಲಿನಾಕಾರದಂಡಿದ್ದು, ಈ ವಾದ್ಯದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ 5000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರವು ದೊರೆತಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 7 ಜನ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಕೊಳಲಿನಂತಹ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಇಬ್ಬರು ತಂತಿವಾದ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಈರ್ವರು ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕೈಯಿಂದ ತಾಳವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಿತ್ರವು ಈಜಿಪ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿದೆ (ಪಾಠಕ ಬಿ.ಡಿ., ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಚರಿತ್ರೆ)

“ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲವೆಂದೂ, ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಸಂಗೀತ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನೆತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಹ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ.2000 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದು ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವಾಗಿದೆ” (ನಾಗಪುಷ್ಪಲತಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ, ಪು. 35).

ಭಾರತೀಯ ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಬ್ರಹ್ಮ ಈ ನಾದಮಯ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನಂತೆ. ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇವನಿಗೆ ನಾದಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. “ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಆದಿವಿಷ್ಣು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ನಂತರ ತಂದೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಶಿವನಿಗೆ ವೀಣಾವಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಪಾಣಿ ಸರಸ್ವತಿಗೂ ಕಲಿಸಿದನು. ತದನಂತರ ಸರಸ್ವತಿಯೂ ನಾರದನಿಗೂ ಈ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿದಳು. ನಾರದ ಮುನಿಯಿಂದ ತುಂಬುರರು ಗಂಧರ್ವರು, ಯಕ್ಷ, ಕಿನ್ನರರು ಹಾಗೂ ಅಪ್ಸರೆಯರಿಗೆ ಈ ವಿದ್ಯೆ ಲಭಿಸಿತು. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಿಂದ ಭರತ ಹನುಮಾನ. ನಾರದ ಮುಂತಾದ ಋಷಿಗಳು ಈ ಕಲೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅವತರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಪಾಠಕ ಬಿ.ಡಿ., ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಚರಿತ್ರೆ, ಪು. 9).

ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಸಂಗೀತದ ಹುಟ್ಟು 'ಓಂ' ನಾದದ ಗರ್ಭದಿಂದಾಯಿತು. 'ಓಂ' ಎನ್ನುವ ಈ ಶಬ್ದ ಅ. ಉ. ಮ ಈ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. 'ಅ' ಉತ್ಪತ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ದ್ಯೋತಕವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು, 'ಉ' ಧಾರಣ ಪಾಲನ ರಕ್ಷಣ ಅಂದರೆ ಸ್ಥಿತಿ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, 'ಮ' ಲಯಶಕ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂಗಮದಿಂದಲೇ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಸ್ವರೂಪ ಪರಮೇಶ್ವರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. 'ಓಂ' ವೇದದ ಬೀಜಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಷಡ್ವಾದಿ ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳು ಏಕಮಾತ್ರ ಓಂಕಾರ ಸ್ವರದ ಅಂತರ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳು

1. ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ
2. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ

1. ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ

ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮನೋ ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಹಾಡಲ್ಪಡುವಂತಹ ಸಂಗೀತವೇ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ.

ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖ-ದುಃಖ ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವನ ಸಹಜ ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಗೀತ ಸಕಲರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀಳುವಂತಹ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕರ್ಣ ಪರಂಪರೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ, ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪಾಠಾಂತರವಾಗಿ ಉಳಿದುಬಂದಿರುವ ಸಂಗೀತವೇ ಈ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ, ಈ ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳು ರಚನೆಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಜನಪದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ ಸ್ಥಾನಗಳು, ಪ್ರಭೇದಗಳಾಗಲಿ, ರಾಗದ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಲಿ, ತಾಳ-ಲಯದ ವಿನ್ಯಾಸವಾಗಲಿ ಕಂಡುಬರದಿದ್ದರೂ ಈ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಷ್ಟೇ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಿತಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತವು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ಕಲೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ. “ಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಸರೆ, ಪೋಷಣೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಬುದ್ಧರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯದೆಯೇ ಜನಪದ ಸಂಗೀತ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತಬ್ಬಲಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು” (ನಾಗಪುಷ್ಪಲತಾ ಕೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ, ಪು.39)

ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂಗೀತ ಅದು ಜನಪದ ಸಂಗೀತ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೆ. ಡಾ.ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ “ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆರಡನ್ನು ಕೂಡಿಯೇ ಹೊಮ್ಮಿದ ಶರೀರ ಅವುಗಳದ್ದು” (ಯಕ್ಷಗಾನ, ಪು.15) ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸೇರಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

“ರೈತರು ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿದು. ದಣಿದು ಒಂದೆಡೆ ಕುಳಿತಾಗ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಬರುವ ಆಲಾಪನೆಯ ಇಂದಿನ ಮನಮೋಹಕ ಮಧುರವಾಗ ಧಾಟಿಯ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ” (ನಾಗಪುಷ್ಪಲತಾ ಕೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ, ಪು.40)

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಇರುವಂತಹ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಂದ ರಾಗ-ತಾಳ-ಸ್ವರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಇರದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕೂಡ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಕಲಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಹಾಡುಗಳು ಕುಟ್ಟುವ ಹಾಡು, ಬೀಸುವ ಹಾಡು, ಹಂತಿಯ ಹಾಡು, ಚೋಗುಳ ಹಾಡು, ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುವ ಹಾಡು, ಮೊಹರಂ ಹಾಡು, ಸೊಬಾನೆ ಹಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳು.

2. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ

ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ರಾಗ, ತಾಳ ಎಂಬ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡು ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಕಾರವೇ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ.

ಈ ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾದಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ

ಆರ್ಯರು ದೇವರನ್ನು ಋಕ ಎಂಬ ಸ್ತೋತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗೀತದ ಮೂಲಕ ಹಾಡಿದರೆ ದೇವರು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ತೃಪ್ತಿಪಡುವನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಋಕಗಳ ತಾಳ ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಸಾಮವೇದವು ಹೀಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತವು ಹೀಗೆ ಸಾಮವೇದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿತು. (ನಾಗಪುಷ್ಪಲತಾ, ಪು. 32)

ಸಾಮದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಡಾ.ಶರಶ್ಚಂದ್ರ ಪರಾಂಜಪೆಯವರು ಜೈಮಿನಿ ಸೂತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೀತೆಗಾಗಿ ಸಾಮ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಮ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಗಾನ ಅಥವಾ ಗೇಯ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಋಕಗಳ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೂ ಸಾಮಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಪ್ರಯೋಗ ಇದೆ. ದೇವತಾ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೂ ಸಾಮಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ಇದೆ. ದೇವತಾ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಲಲಿತ ಹಾಗೂ ಛಂದೋಬದ್ಧ ಕಾವ್ಯಗಳು ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಲೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದವು.

ಸಂಗೀತ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಮವೇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವೇದನಾರಿ ಸಾಮವೇ ದೋಸ್ತಿ ಎಂದು ಸ್ವಯಂ ಭಗವಂತನು ಗೀತೋಪದೇಶ ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮವೇದವು ಗಾಯತ್ರಿ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಗಾಯನವನ್ನು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೀರ್ಣ ಶಬ್ದದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉಚ್ಚದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಓಂಕಾರ ಅಥವಾ ಪ್ರಣವದ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವರವೇ ಸಾಮವೇದದ ಸರ್ವಸ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವರಗಳ ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ಸಾಮ ಶಬ್ದದ ಮೂಲಧಾರ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರೇ ಉದ್ಧಾತ್ತ ಗಳೆನಿಸಿದರು. ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಅವು ಗಾನ ಮತ್ತು ಅರ್ಚಕ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅರ್ಚಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಋಗ್ವದದ ಋಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದೆ.

ಇವು ಸಾಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ ಗಾನದ ಸ್ಥಾನವು ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಗಾನಗ್ರಂಥ ಸಾಮದ ಸ್ವರಮಯ ಸ್ವರೂಪದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮವೇದದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಗಾನ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮಗೇಯ ಗಾನ, ಅರಣೇಯ ಗಾನ, ಊಹಗಾನ ಮತ್ತು ಊದ್ಯಗಾನ:

ಸಾಮಸ್ವರಗಳ ವಿಕಾಸವು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂರು ಸ್ವರಗಳಿಂದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಸ್ವರ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸ್ವರ ಅಥವಾ ಮೂರು ಸ್ವರಗಳು ಸಾಮಗಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೇ ಸ್ವರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆರ್ಚಕ ಎಂದು ಎರಡು ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಧಿಕ ಎಂದು ಮತ್ತು ಮೂರು ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹಾಡುವ ಗಾಯನ ಶೈಲಿಗೆ ಸಾಮಿಕ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಸ್ವರಗಳ ವಿಕಾಸ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆರಂಭದ ಸಾಮಗಾನದಲ್ಲಿ ಏಳು ಸ್ವರಗಳು ಮೂರು ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಸಾಮಗಾನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಸ್ವರಗಳ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಏಳು ಸ್ವರಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯ, ತೃತೀಯ, ಚತುರ್ಥ, ಪಂಚಮ, ಮಂದ್ರ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸ್ವಾರ, ಸಮವಿಧಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಮ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಅತಿಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಸ್ವರಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸ್ವರಗಳ ವಿವರಣೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಸಾಮ ಸ್ವರ	ಸಂಗೀತ ಸ್ವರ	ಪ್ರತೀಕ ಚಿಹ್ನೆ
ಪ್ರಥಮ	ಮಧ್ಯಮ	ಮ
ದ್ವಿತೀಯ	ಗಾಂಧಾರ	ಗ
ತೃತೀಯ	ರಿಷಬ	ರೆ
ಚತುರ್ಥ	ಷಡ್ಜ	ಸ
ಪಂಚಮ	ದೈತ	ಧ
ಮಂದ್ರಕೃಷ್ಣ	ನಿಷಾದ	ನಿ
ಅತಿಸ್ವಾರ	ಪಂಚಮ	ಪ

ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳ ಹಾಡುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಚೌಕಟ್ಟು ದೊರೆತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವೆಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ನಾರದಿಯ ಶಿಕ್ಷೆ ಶಿಷ್ಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಗೀತದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ವೈದಿಕ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕ ಎಂಬ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸಂಗೀತ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಚಕ ಗಾಧಿಕ, ಸ್ವರಾಂತರ, ಜಾಡವ, ಪಾಡವ, ಸಂಪೂರ್ಣವೆಂಬ ವೈದಿಕ

ಗಾಯನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾರದನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. (ಪದ್ಮಾಮೂರ್ತಿ, ಸಂಗೀತ ಲಕ್ಷಣ ಸಂಗ್ರಹ ಭಾಗ-1, ಪು.25)

1. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲ

ಭರತನು ರಚಿಸಿದ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಈತನ ಕಾಲ ಸುಮಾರು 2ರಿಂದ 4ನೇ ಶತಮಾನ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 36 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿದ್ದು 28ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ 36ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗೆ ಸಂಗೀತದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತತ್, ಸುಧಿರ, ಅವನದ್ವ ಹಾಗೂ ಘನ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಅನೇಕ ವಾದ್ಯಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಾದ್ಯಗಳ ಗುಂಪಿನ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸ್ವರಸಪ್ತಕ ಅದರಲ್ಲಿನ ವಾದಿ, ವಿವಾದಿ, ಸಂವಾದಿ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಧೃವ ಚಲವೀಣೆಗಳು ಆ ವೀಣೆಯ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ 22 ಶ್ರುತಿಗಳು, ವರ್ಣ, ಆಲಂಕಾರ, ಮಾರ್ಗತಾಳ, ದೇಶಿತಾಳ ಧೃವ ಪದ, ತ್ರಿಸ್ಥಾಯಿ, ಷಡ್ವಗ್ರಾಮ, ಮಧ್ಯಮ ಗಾಮ, ಜಾತಿಗಳು, ಮೂರ್ಛನ ಪ್ರಬಂಧ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. (ಡಾ. ಸರ್ವಮಂಗಳ ಶಂಕರ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರರ ಕೊಡುಗೆ, ಪು.48) ಹೀಗೆ ಈ ಭರತನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಂಗೀತ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

1. ಭಾರತ	ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ
2. ನಾರದ	ನಾರದಿಯ ಶಿಕ್ಷೆ
3. ಮತಂಗ	ಬೃಹದ್ದೇಶಿ
4. ಕೋಹಲ	ಸಂಗೀತ ಮೇರು

ಮಧ್ಯಯುಗ

1. ಅಭಿನವ ಗುಪ್ತ	ಅಭಿನವ ಭಾರತಿ
2. ಸೋಮೇಶ್ವರ	ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ
3. ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ	ಸಂಗೀತ ಚೂಡಾಮಣಿ
4. ಸಾರಂಗದೇವ	ಗೀತಗೋವಿಂದ
5. ಪಾರ್ಜುನದೇವ	ಸಂಗೀತ ಸಮಯಸಾರ
6. ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು	ಸಂಗೀತ ಸಾರ
7. ಲೋಚನ ಕವಿ	ರಾಗತರಂಗಿಣಿ
8. ಮತಂಗ	ಬೃಹದ್ದೇಶಿ

ನಾರದರ ಸಂಗೀತ ಮಕರಾದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ರಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ನಪುಂಸಕಗಳಾಗಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಗಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಕಾಲದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ದಾಸಕೂಟದ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರು ಪುರಾಣ, ಹಣ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಅರುಹುವ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದಂತಹ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಶ್ರೀ ಪಾದರಾಯರು ರಂಗವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

ಇವರ ನಂತರ ಬಂದಂತಹ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತದ ಪಿತಾಮಹರೆನಿಸಿದ ಪುರಂದರದಾಸರು, ವಾದಿರಾಜರು ಮತ್ತು ಕನಕದಾಸರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ ಉಳ್ಳಂತಹ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ದಾಸವಾಣಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದಂತ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು:

ಗ್ರಂಥಕಾರರ ಹೆಸರು

ತಾನಸೇನ

ಪುಂಡಲಿಕ ವಿಠಲ

ರಾಮಾಮಾತ್ಯ

ಸೋಮನಾಥ

ದಾಮೋಧರ

ಅಹೋಬಲ

ವೆಂಕಟಮುಖಿ

ನಾರಾಯಣ

ಅಹೋಬಲ

ತಳಜಾಜಿ ಮಹಾರಾಜ

ಸಂ. ಗೋವಿಂದಚಾರ್ಯ

ಗ್ರಂಥಗಳು

ರಾಗಮಾಲ

ಷಡಾಗ-ಚಂದ್ರೋದಯ

ಸ್ವರಮೇಳ ಕಲಾನಿಧಿ

ರಾಗವಿಭೋಗ

ಸಂಗೀತ ದರ್ಪಣ

ಸಂಗೀತ ಪಾರಿಜಾತ

ಚತುರ್ದಂಡಿ ಪ್ರಕಾಶಿತ

ಸಂಗೀತ ಸಾರಣಿ

ಸಂಗೀತ ಪಾರಿಜಾತ

ಸಂಗೀತ ಪಾರಿಜಕ

ಸಂಗ್ರಹ ಚೂಡಾಮಣಿ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಹರಿದಾಸರು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಗಾಯಕ ಮತ್ತು ವಾಗ್ಗೇಯಕಾರರಾದ ಸಂತ ಕಬೀರದಾಸ, ಸಂತ ತುಳಸಿದಾಸ, ಮೀರಾಬಾಯಿ, ಸೂರದಾಸ, ಹರಿದಾಸ, ವಲ್ಲಭಚಾರ್ಯ, ಹರಿದಾಸ, ಬೈಜ, ಗೋಸ್ವಾಮಿ

ಮುಂತಾದವರು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅಪಾರವಾದಂತ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ತ್ಯಾಗರಾಜರು ಶ್ಯಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ದೀಕ್ಷಿತರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳು ರಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣಿಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಬಗೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ಗೇಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಯು.ಪಿ. ಅಪ್ಪಾ ತುಳಸಿ(ಕಾಶಿನಾಥ) ಎನ್ನುವವರು 'ರಾಗಚಂದ್ರಿಕಾ', 'ರಾಗ ಕಲ್ಪದ್ರವ', 'ಅಭಿನವ ತಾಳ ಮಂಜರಿ' ಮತ್ತು 'ಸಂಗೀತ ಸುಧಾಕರ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜಾ ಸರ್ ಎಸ್.ಎಮ್. ಠಾಕೂರ್ ಅವರು "ಸಂಗೀತ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಬಗೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು stoff Notition ಗೇಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (ಪದ್ಮಮೂರ್ತಿ, ಸಂಗೀತ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಭಾಗ-1, ಪು.40)

ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಸಂಗೀತ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು:

ರಚನೆಕಾರರ ಹೆಸರು

ವಿ. ರಾಮರತ್ನಂ ಮತ್ತು ವಿ.ಎಸ್.ಸಂಪತ್ತು
ರಾಳಪಳ್ಳಿ ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ
ಎ.ಎಂ. ಪುರಂದರ
ಬಿ.ಡಿ. ಪಾಠಕ
ರಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ
ಪದ್ಮಮೂರ್ತಿ
ಬಿ.ಡಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಎಂ.ಎ.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ
ಮೂಲ: ಡಾ. ಬಿ.ಸಿ.ದೇವ (ಅನು)
ಪ್ರೊ. ವಿ. ರಾಮರತ್ನಂ
ಪ್ರೊ.ರಾ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ್

ಕೃತಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ: ಸುಧಾ ಸಂಗೀತ
ಗಾನಪತಿ
ಭಾರತೀಯ ವಾದ್ಯಗಳು
ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ಚರಿತ್ರೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ವಾಹಿನಿ
ಸಂಗೀತ ಲಕ್ಷಣ ಸಂಗ್ರಹ ಭಾಗ-2
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಞಾನಸಾರ
ರತ್ನವಿವಶಂಕರ ಸಂಗೀತ ಧ್ವನಿ ವಿಜ್ಞಾನ
ಸಂಗೀತ ದರ್ಶನ
ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಚಿಂತನ ರಸಾಯನ

ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಸಂಗೀತಜ್ಞರು ರಚಿಸಿರುವ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಸಂಗೀತವು 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ಸಂಗೀತದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಗೀತ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗಿಸಿದ್ದು, ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ, ಸಂಗೀತ ಕುರಿತಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹಲವಾರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಲವಾರು ಸಂಗೀತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಇಂದಿನ ಯುವ ಸಂಗೀತ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿವೆ.

ಪಂ.ವಿಷ್ಣು ನಾರಾಯಣ ಭಾತ ಖಂಡೆಯವರು ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣು ದಿಗಂಬರ ಫಲೂಸ್ಕರ್ ಅವರು ಸಂಗೀತ ಕುರಿತಾಗಿ 300 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಗುರುತರವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಾದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ (ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ, ಕರ್ನಾಟಕ) ಲಘು ಸಂಗೀತ, ರಂಗ ಸಂಗೀತ, ಸಮುದಾಯ ಸಂಗೀತ, ತಪ್ಪಾ, ಹೋರಿ, ಗಜಲ್, ಥುಮ್ಮಿ ಮತ್ತು ಕವ್ವಾಲಿ ಸಂಗೀತ ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತ ನಿಂತ ನೀರಾಗಿರದೆ ಹರಿಯುವ ನೀರಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಸಾರಂಗದೇವ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಆರ್. (ಅನು). (1968) ಸಂಗೀತ ರತ್ನಾಕರ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ. ಮೈಸೂರು.
2. ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ. (1971). ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ. ಡಿ.ವಿ.ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ. ಮೈಸೂರು.
3. ಪಾಠಕ ಬಿ. ಡಿ. (1975). ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಚರಿತ್ರೆ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಧಾರವಾಡ.
4. ಪಾಟೀಲ ಎ. ಯು. (1979). ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರದರ್ಪಣ ಭಾಗ-1. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಧಾರವಾಡ.
5. ಆದ್ಯ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ (ಅನು). (1984). ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ. ಸಾಗರ.
6. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾ. (1998), ಮತಂಗಮುನಿ ವಿರಚಿತ ಬೃಹದ್ದೇಶೀ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಹಂಪಿ.
7. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಗರ್ಗ (ಸಂ). (2009). ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಪದ್ಧತಿ. ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲಿಕಾ ಭಾಗ 1-5. ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಾಲಯ. ಹಾಥರಸ್.
8. ಭಾರತಿ ಶರ್ಮಾ. (2010). ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಮೇ ಶುದ್ಧ ಛಾಯಾಲಗ ಏವಂ ಸಂಕೀರ್ಣ ರಾಗೋಂಕಿ ಅಪಧಾರಣಾ. ಸಂಜಯ ಪ್ರಕಾಶನ. ಡೆಲ್ಲಿ.
9. ಅರಣ್ಯಕುಮಾರ ಮುನ್ನೆನ್ನಿ. (2014). ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಮಯರಾಗ ಪರಿಚಯ. ದಿ ಮ್ಯೂಜಿಸಿಯನ್ ಹೋಮ್. ಧಾರವಾಡ.

10. ಹನುಮಣ್ಣನಾಯಕ ದೊರೆ. (2016). ರಾಗದೀಪಿಕೆ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಹಂಪಿ.
11. ಕಾರ್ತಿಕ ಎಸ್. (2018). ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥ ಚಂದ್ರಿಕೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ. ಬೆಂಗಳೂರು.
12. ನಿಧಿ ಜೋಷಿ ಪಾಠಕ್. (2018). ರಾಗಧಾರಿ ಸಂಗೀತ ಮೇ ವಿಭಿನ್ನ ಬಂದೀಶೋಂಕಾ ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಸಂಜಯ ಪ್ರಕಾಶನ. ಡೆಲ್ಲಿ.
13. ವಿಷ್ಣು ನಾರಾಯಣ ಭಾತಖಂಡೆ (ಮೂಲ ಲೇಖಕರು). ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಶ್ರೀವಾತ್ಸವ (ಸಂ). (2022). ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲಿಕಾ ಭಾಗ 1-6. ಸಂಗೀತ ಸದನ ಪ್ರಕಾಶನ. ಅಲಹಾಬಾದ್.
14. ಸರಿತಾ ನಿಗಮ್. (2012). ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಮೇ ರಾಗ ವರ್ಗೀಕರಣ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ಸ್. ಡೆಲ್ಲಿ.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.